

MARCINKOWE

WIESCI

Nr 1 2018/2019 listopad/grudzień

DWUMIESIĘCZNIK SZKOŁY PODSTAWOWEJ W RYTRZE

Listopad Grudzień

Grudzień choć zimny i gołe drzewa
W duszy każdego trochę rozgrzewa
To miesiąc wyczekiwań wielkiej radości
W wielu domach narodzony Jezus gości
Dzieci czekają Świętego Mikołaja
Może da miły prezent albo połaja
Wszyscy skrzętnie się uwijamy
Pięknie choinki swe ubieramy
Najbliższa rodzina siada pospołu
Do zastawionego Wigilijnego stołu
Aby białym opłatkiem się podzielić
Życzenia złożyć dobrych rad udzielić
A jeszcze do tego jak za oknem biało
To poszaleć kuligiem by się chciało
Wtedy to już tylko Sylwestra czekamy

Rocznica Odzyskania

Z okazji 100. rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę uczniowie naszej szkoły przygotowali montaż słowno-muzyczny, który zaprezentowali 09 listopada 2018r. W Sali przy kościele parafialnym zebrała się cała społeczność szkolna wraz z gronem pedagogicznym i zaproszonymi gośćmi.

Niepodległości

Młodzież oddała hołd naszej Ojczyźnie poprzez recytację wierszy oraz śpiew pieśni patriotycznych. Punktualnie o godz. 11.11 zostały odśpiewane cztery zwrotki hymnu państwowego, tym samym włączyliśmy się do ogólnopolskiej akcji bicia rekordu „Dla Niepodległej”. Uczniowie zabrali nas w podróż do przeszłości, którą rozpoczęli od utraty przez Polskę niepodległości w 1775 roku. Następnie prowadzili przez wiek XIX, ukazując próby odzyskania niepodległości aż do roku 1918, kiedy to w listopadzie Polacy mogli się cieszyć odzyskaną niepodległością po 123 latach niewoli. Piękne wiersze przeplatane były znanymi i mniej znanymi piosenkami i pieśniami.

19 listopada 2018 klasy drugie i trzecie były w teatrze, w Nowym Sączu w MCK Sokół.

Oglądaliśmy tam sztukę pt. „**Miasta polskie w baśniach i legendach**”.

Było dużo ciekawych scen i efektów świetlnych. Wszyscy z przyjemnością przypomnieliśmy sobie znane polskie legendy.

A potem zwiedzaliśmy Nowy Sącz.

Pani pozwoliła nam oglądać wystawy sklepowe.

Byliśmy na rynku i pod ratuszem karmiliśmy gołębie.

Potem oglądaliśmy resztki murów dawnego zamku w Nowym Sączu, a przy nich zegar i małego rycerza.

Zmarznięci, ale z uśmiechem na ustach wróciliśmy do domu.

Wiktoria Tokarczyk klasa 3b

Pasownie pierwszoklasistów na czytelników

Pasowanie na czytelnika to ważny moment dla każdego pierwszaka. Na początku listopada pierwszoklasiści zostali zaproszeni przez bibliotekarza na spotkanie w szkolnej bibliotece. Dowiedzieli się kiedy i jak działa wypożyczalnia oraz dlaczego tak ważne jest czytanie. Pan Piotr opowiedział trochę ciekawostek związanych z czytaniem i powstaniem pisma. Zwieńczeniem spotkania było otrzymanie identyfikatorów, dyplomów i słodkiej niespodzianki. Pierwszaki od razu chętnie zaczęły wypożyczanie książek rozpoczynając jednocześnie swoją wielką przygodę z czytaniem.

Wych. kl..I

Książka i możliwość czytania to jeden z największych cudów naszej cywilizacji.
(Maria Dąbrowska)

„Lubić czytanie - to znaczy godziny nudów,
które człowiek miewa w życiu, zmieniać na godziny radości”
Monteskiusz

Andrzejki

Andrzejkowe zwyczaje były znane w całej Europie już w średniowieczu, w tym również w Polsce. W końcu w tych czasach wróżby były niezwykle popularne. Jednak po raz pierwszy o andrzejkach wspomniano w 1557 roku. W swojej sztuce teatralnej "Komedyjka Justyna i Konstancyjej" pisarz i poeta Marcin Bielski zawarł co nieco o andrzejkowych wróżbach.

Andrzejki

Mniej w niej było śmiechu i radości, a więcej skupienia, magii i wiary, że tego dnia przyszłość otwiera swoje tajemnice.

Przez lata zwyczaje się zmieniły, teraz bawimy się wspólnie, wróżąc sobie nawzajem, łącząc te wróżby z konkursami i wesołą zabawą.

I my również w naszej szkole tego dnia - 29 listopada obchodziliśmy Andrzejki.

W każdej klasie odbywały się konkursy, wróżby i zabawy. Między innymi ustawianie butów w kolejce do drzwi, bo przecież wszyscy chcieliby wiedzieć kto pierwszy wyjdzie za mąż!

Były również takie wróżby jak: Andrzejkowe kubeczki, gdzie były schowane przedmioty, które oznaczały bogactwo, słodkie i wesołe życie, podróż w nieznane itp., Kolorowo - Andrzejkowo, gdzie losowaliśmy kolory, które symbolizowały np. szczęście, niespodziankę lub spełnienie marzeń.

Andrzejkowe serca na których były imiona dziewcząt i chłopców, po nakłuciu serca szpilką poznawaliśmy imię przyszłego męża lub żony. Przebijanie balonów w których były nasze przyszłe zawody. No i oczywiście świetna zabawa.

Wszystko to jednak z przymrużeniem oka "przecież to tylko zabawa", ale Andrzejkom bez wątpienia towarzyszy charakterystyczny klimat. Kl.II b

"Nowe szaty króla"

W dniu 28.11. 2018 r. w naszej szkole odbył się teatrzyk kukielkowy "Nowe szaty króla". Uczniowie klas I- III zebrali się na sali gimnastycznej, by obejrzeć tam przedstawienie. Bajka opowiada bardzo wybrednym królu, który chciał mieć takie ubranie, jakiego jeszcze nikt nie miał. Władca ten był niemiły dla swoich poddanych. Pragnął być najlepszym ze wszystkich, wyglądać najpiękniej. Dlatego też szukał kogoś, kto uszyje mu ubranie, które zachwyci wszystkich. Do zamku przybyli dwaj młodzieńcy, którzy usłyszeli o pragnieniach króla. Postanowili użyć podstępny i zażartować z niego. Przedstawili

się jako obcokrajowcy i postanowili uszyć ubranie jakiego jeszcze nikt nie miał. Takie, które zobaczy tylko ktoś mądry. Gdy szata była gotowa okazało się, że nikt jej nie widzi, nawet król. Ten jednak pokazał się swoim poddanym - nagi. Ci zaś go wyśmiali. Zarozumiałstwo i pycha zostały ukarane.

Teatrzyk bardzo mi się podobał. Nauczył nas, że nie warto ufać obcym, bo mogą nas oszukać. Powinniśmy cieszyć się z tego co mamy.

Wiktoria Rosiek kl. 2a

Rytrzoki w Sokole!

Nasz zespół Rytrzoki został zaproszony a występ do Małopolskiego Centrum Kultury Sokół w Nowym Sączu. Zaprosił nas Regionalny Zespół Dolina Popradu z Piwnicznej Zdroju, który w dniu 1. 12. 2018 r. prezentował na scenie Sokoła efekty swojej działalności w ramach Małopolskiego Budżetu Obywatelskiego pt. Od przedszkola do seniora – nadpopradzka szkoła dawności”. Zespół prezentował obrzędowość doroczną naszego regionu oraz dawne rzemiosło więc i nasze dzieci uczestniczyły w „lekcji dawności” i mogły skosztować specjałów dawnej kuchni Górali Nadpopradzkich. Ponadto miały możliwość zaprezentowania się na profesjonalnej scenie, tańczyły i śpiewały wraz z kapelą i sprawiły się na 5!

Z życia harcerskiej drużyny

W dniu 08. i 09. grudnia odbyła się XXVIII edycja corocznej imprezy harcerskiej- Bieg Mikołajkowy. Wzięli w nim udział harcerze z różnych zakątków małopolski, w tym nasza szkolna drużyna - Ryterskie Rysie. Całe wydarzenie odbyło się w pięknej stacji harcerskiej w Kosarzyskach.

Na początek odbył się apel na którym patrolowi meldowali swoje drużyny i dostawali koperty z zadaniem. Musieliśmy wykonać plakietki i przypiąć je do munduru. Potem trzeba było zrobić plakat o stacji w której przebywaliśmy. Afisz wyszedł dobrze, więc zawiesiliśmy go w widocznym miejscu. następnie zeszliśmy na pyszną kolację. Po posiłku ubraliśmy się i wyruszyliśmy na nocną grę terenową. Podążaliśmy za światełkami, a gdy spotkaliśmy druha lub drużnę odpowiadaliśmy na pytania. Na koniec gry musieliśmy rozpalić ognisko... TRZEMA ZAPALKAMI!!! Jednak udało się to bez żadnych przeszkód. Po zapaleniu ognia musieliśmy je zgasić i powróciliśmy do stacji. Tam jeszcze musieliśmy rozwiązać kod harcerski i ułożyć melodie do piosenki. Gdy było już około 23.00 poszliśmy wraz z inną drużyną do szkoły na ognisko i nocowanie. Podczas ogniska drużna komendantka zadawała pytania odnośnie stacji w Kosarzyskach. Ten kto odpowiedział poprawnie zostawał nagrodzony i mógł przykleić kawałek gawędy . W ten sposób utworzyliśmy cały tekst, którego treścią była pewna piosenka na temat naszej stacji. Na koniec przyszedł do nas- wszystkich grzecznych harcerzy ...ŚW. MIKOŁAJ!!

Dostaliśmy od niego dużo prezentów. Gdy było już po wszystkim zostaliśmy w szkole, bo tam nocowaliśmy. Nad ranem już w niedzielę musieliśmy się ubrać, spakować i posprzątać, aby nie było po nas ani jednego śladu. Gdy byliśmy w stacji zjedliśmy śniadanie i przygotowaliśmy się do apelu kończącego nasz bieg. Niestety nie wygraliśmy go, ale zdobyliśmy sprawność, dyplom i doświadczyliśmy wspaniałej przygody. W stacji odbyła się również na Msza Święta, po której spakowaliśmy się i wróciliśmy do Rytra.

To był świetny wyjazd! Mogliśmy wspólnie z całą naszą harcerską rodziną spędzić czas. Poznaliśmy również wielu nowych kolegów i koleżanki. Mam nadzieję, że jeszcze nie raz będziemy mieć okazję spotkać się we wspólnym gronie.

Lena Tomasiak IVB

MIKOŁAJKI

Dziś Mikołaj to sympatyczny starszek, koniecznie z długą brodą i zaokrąglonym brzuchem, w czerwonym stroju i czapce z pomponem. Mieszka w Laponii lub na biegunie północnym. W okresie Świąt Bożego Narodzenia rozwozi dzieciom prezenty saniami ciągniętymi przez zaprzęg reniferów. Postać Mikołaja wywołuje uśmiech na twarzy dzieci, daje im wiele radości w czasie oczekiwania na narodziny Jezusa. **A czy wiecie, kim Mikołaj był naprawdę?** Wszystko działo się w III i IV w. n. e. na terenie dzisiejszej Turcji (dawniej Patarze). Mikołaj odziedziczył majątek po rodzicach. Był jedynakiem. **Mógł żyć w luksusie, ale wołał pomóc biednym i potrzebującym i to właśnie im rozdał swoje bogactwa.**

Jakie prezenty dostawały od niego dzieci? Najczęściej obdarowywano je chlebem, orzechami, pieniędzmi na słodycze i książkami, krzyżkami, świętymi obrazkami, tabliczkami, ptaszkami w klatce lub... różgą. Był człowiekiem dobrym, pobożnym, miłosiernym, dlatego mieszkańcy Miry wybrali go na swojego biskupa.

Podania i legendy opiewają sławą i chwałą Mikołaja, opisując jego dobre uczynki. Zasłynął jako cudotwórca, ratując żeglarzy i miasto od głodu. Odwagą i sprawiedliwością wykazał się ratując od śmierci niesłusznie skazanych urzędników cesarskich. Zmarł w podeszłym wieku, 6 grudnia w połowie IV wieku n. e. (między rokiem 345 a 352). Jego relikwie od XI wieku po dzień dzisiejszy znajdują się we włoskim mieście Bari. Postać Mikołaja to jedna z najbarwniejszych postaci hagiograficznych. **Jakie są atrybuty biskupa z Miry?** Anioł z mitrą, chleb, trzy złote kule na księdze, trzy jabłka, trzy sakiewki, troje dzieci lub młodzieńców w cebrzyku, kotwica, okręt, pastorał i worek prezentów. Na obrazach, spotykanych np. w kościołach, Mikołaj zwykle pojawia się w towarzystwie Jezusa i Maryi.

<https://dziecisawazne.pl/prawdziwa-historia-mikolaja/>

W dniu 4 grudnia klasa 4b z okazji mikołajek, wybrała się na wycieczkę do kina Helios na film pt. „Dziadek do orzechów i cztery królestwa”. Wszyscy uczniowie byli bardzo podekscytowani tym wyjazdem. Film pokazywał historię księżniczki, która próbowała odnaleźć klucz do podarowanego jej prezentu. Cała ekranizacja opierała się na baletcie pt. „Dziadek do orzechów” co pozwoliło dzieciom zapoznać się z klasyką. Film wszystkim bardzo się podobał. Po skończonym seansie poszliśmy na jedzenie do McDonald's. Do szkoły wróciliśmy o godz. 13:00

Natalia Kulig kl.4b

JASEŁKA

17 grudnia 2018 roku odbyło się przedstawienie jasełkowe w szkole podstawowej na sali gimnastycznej. Aktorami była młodzież z gimnazjum w Rytrze pod kierownictwem księdza Marcina Niwy. Dekoracje przygotowały dziewczęta z gimnazjum.

Scena pierwsza, a było ich łącznie sześć, przedstawiała rozmowę Anioła Stróża Polski z drugim Aniołem. Ich dialog nawiązywał do Stulecia Odzyskani Niepodległości przez Polskę. Następnie ukazane było zwiastowanie oraz podróż Józefa i Maryi w celu znalezienia wolnego miejsca na czas porodu. Najśmieszniejszym momentem jasełek była scena trzecia i czwarta, w których to anioł wzywa pasterzy do podążania za Gwiazdą Betlejemską do Jezusa. Niestety jeden z pasterzy miał problemy z nogą i zamiast iść z resztą usiadł na pniaku.

JASEŁKA

Niebawem jego oczą ukazał się Żyd wraz ze swoim Capem. Chory usiłuje przekupić przybysza lecz nie jest to takie proste. Cap nieustannie zwala pasterza ze swego grzbietu, a ten mu złorzeczy. Dopiero po podarowaniu Żydowi amerykańskiego dolara zwierzę pozwala się dosiąść, I razem śpiewając wesołą piosenkę jadą do Betlejem. Przedostatnią sceną jest rozmowa Heroda w jego pałacu z Trzema Królami i Kapłanami. Za jego tronem stoi Diabeł, który nieustannie go kusi. Herod poddaje się jego namową i wydaje okrutny rozkaz. Przychodzi do niego Anioł próbujący sprowadzić go na lepszą drogę i odganiający Śmierć, która już przybyła.

JASEŁKA

Niestety rządzącemu nikt nie jest w stanie pomóc i Śmierć pozbawia go życia kłócąc się z Diabłem o jego ciało i duszę. Ostatnia scena przedstawia Betlejem, stajenkę oraz Maryję, Józefa i Jezusa, do którego przybywają Trzej Królowie, Pasterza i Królowie Polscy aby złożyć mu dary.

Uważam, że te jasełka są odpowiednie dla osób w każdym wieku i każdego są w stanie rozbawić. W ciekawy sposób ukazują wydarzenia związane z narodzinami Chrystusa. Na przedstawieniu nikt się nie nudzi, ponieważ akcja toczy się warto i dynamicznie.

Wiktoria Adamus

JASEŁKA

Z życia harcerskiej drużyny Betlejemskie Światło Pokoju

Początkiem sztafety – przekazywania z rąk do rąk Światła jest Betlejem. W Grocie Narodzenia Pańskiego płonie wieczny ogień. To właśnie od niego, co roku odpala się lampion, którego płomień niesiony przez skautów przez kraje i kontynenty obiega świat. Polska jest jednym z ogniw betlejemskiej sztafety, przyjmując Betlejemskie Światło Pokoju od skautów słowackich.

Dla nas harcerzy fundamentalną umiejętnością życia jest zdolność mierzenia swojego czasu służbą. Patrząc w tym wymiarze na przeszłość, Betlejemskie Światło Pokoju, przypomina nam dzisiaj wielkie wydarzenie jako **znaki, które nas łączą**.

W sposób szczególny przywołujemy tu wielkie rocznice: 100 – lecie odzyskania przez Polskę Niepodległości oraz 100 – lecie Związku Harcerstwa Polskiego odczytując rolę harcerki i harcerzy w kształtowaniu wolności i niepodległości.

Tradycyjne potrawy wigilijne

Po podzieleniu się opłatkiem, zasiadamy do wieczerzy wigilijnej, na którą składają się potrawy określone przez tradycje regionalne i rodzinne. Niektóre rodziny uznają, że powinno podawać się 12 dań, gdyż to liczba miesięcy w roku, a także tylu było uczniów Jezusa – apostołów. W innych domach przygotowuje się nieparzystą liczbę potraw, jest ich 5, 7, 9, czy 11. Jednak rzadko wylicza się co do jednego, gdyż im jest ich więcej, tym większy dostatek dotknie rodzinę w nowym roku. Należy pamiętać, że z racji postu nie dopuszcza się potraw mięsnych. Dawniej, na honorowym miejscu układano nienaruszony bochenek chleba, a nasi dziadkowie kładli również czosnek, który działał jak antybiotyk – dawał odporność na choroby, a także pomagał mieć zdrowe zęby, chronił przed czarami, złymi duchami i wampirami, które zachęcone długimi, ciemnymi wieczorami mogły przychodzić na ziemię, aby nękać ludzi.

Wigilia klas I-III

Najmłodszy uczniowie naszej szkoły zebrali się we wtorek na odświętnie udekorowanej sali gimnastycznej na tradycyjnym spotkaniu opłatkowym. Uroczystość rozpoczął ksiądz czytając fragment z Pisma Świętego, potem tradycyjnie dzielono się opłatkiem i śpiewano kolędy. Dzieci śpiewały kolędy związane z naszym regionem i poznawały zwyczaje przekazywane od pokoleń. Nie zabrakło poczęstunku i tradycyjnych pierniczków.

Od red.

Wiadomości sportowe

17 listopada 2018 roku w naszej szkole odbyła się promocja kobiecej piłki nożnej. W wydarzeniu wzięły udział dziewczyny z klas od 4 do 8 szkoły podstawowej oraz klasy trzecie gimnazjum. Pomysłodawcą tego turnieju był trener piłkarek z Jelnej. W organizacji spotkania pomogły nauczycielki wychowania fizycznego: pani mgr Krystyna Łękawska, pani mgr Barbara Kożuch oraz pani mgr Małgorzata Machałowska. Zawodniczki klubu UKS Staszkówka Jelna przybyły do Rytra już o godzinie 8:00. My natomiast zjawiłyśmy się na hali o 8:30. Po wykonaniu rozgrzewki turniej rozpoczęły przemówienia nauczycieli oraz wójta gminy Rytro pana Władysława Wnętrzaka. Wszystkie drużyny rywalizowały między sobą. Każdy mecz trwał 8 minut. Na trybunach było wiele osób, które dopingowały swoim faworytom. Po zakończeniu rozgrywek klasowych zawodniczki z Jelnej rozegrały między sobą mecz, aby pokazać nam swoje umiejętności. Byłyśmy pod wrażeniem ich wielkiego talentu. Potem każda klasa musiała wytypować dwie osoby. Jedna z dziewcząt reprezentowała swoją drużynę w konkursie rzutów karnych, druga natomiast mogła wykazać się swoimi umiejętnościami żonglerskimi. Turniej zakończył się zwycięstwem klas 6 szkoły podstawowej i 3a gimnazjum. Każda klasa została nagrodzona medalami. Wyłoniono również najlepszą zawodniczkę z każdego zespołu. Mamy nadzieję, że nie było to ostatnie tego typu spotkanie. Piłkarki, które najlepiej poradziły sobie z żonglerką i serią rzutów karnych także zostały docenione.

Uczennica klasy 7b, Aleksandra Pruchnik

Wiadomości sportowe

Na zakończenie absolwentka naszej szkoły Paulina Tomasiak, która obecnie jest zawodniczką klubu UKS Staszówka Jelna i reprezentacji Polski w piłce nożnej kobiet do lat 17 otrzymała od nauczycieli upominek, który był podziękowaniem za godne reprezentowanie naszego kraju w Europie i nie tylko. Wszyscy gratulowali Paulinie tego, co osiągnęła i życzyli dalszych sukcesów oraz wytrwałości w realizacji celów. Nie zależnie od wyniku każda z nas była zadowolona.

Starsze Marcinkowe Wieści

Dwumiesięcznik gimnazjalistów w Rytrze

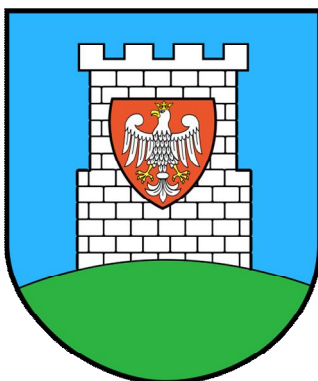
Gimnazjum im. ks. Józefa Woźniackiego
w Rytrze

33-343 Rytró 99

+48 446 96 78

gimnazjum@rytro.onet.pl

Marcinkowe Wieści

VI Bieg Niepodległości

Uczniowie naszych szkół uczcili 100 Niepodległości biorąc również udział w biegu, który odbył się na terenie Rytra

Szkolny Wolontariat

Wolontariusze biorą czynny udział w akcjach prowadzonych na terenie sądeczyny. W tym artykule postaram się przedstawić zaangażowanie jakie uczniowie wkładają w pomoc innym. 28 września odbył się XV Bieg Bejorów. Po skończonym biegu wolontariusze zbierali pieniądze do puszek oraz przygotowali różne atrakcje dla dzieci. Zebrane pieniądze zostały przekazane na leczenie i rehabilitację Tomka Brzeskiego.

5 grudnia dwie wolontariuszki z Rytra wzięły udział w kampanii ulicznej „Wolontariat – jestem za” na terenie Nowego Sącza. Z okazji Światowego Dnia Wolontariusza rozdawano przechodniom kalendarze i balony, by razem z nami świętowali ten radośny dzień. Po zakończonej akcji wszyscy wolontariusze udali się do kina Sokół na film „Fantastyczne zwierzęta”. Taka sama akcja trwała na terenie gminy Rytra.

Szkolny Wolontariat

Przed świętami Bożego Narodzenia wolontariusze z naszej szkoły prowadzili sprzedaż świątecznych kartek. W dniach 13, 14, 15 grudnia odbyła się akcja Charytatywna „Serce-sercu” podczas której zbierano żywność dla najuboższych. Klienci po wejściu do sklepu otrzymywali od wolontariuszy ulotki informacyjne o celu akcji. Zebrana żywność zostanie zapakowana w paczki i tuż przed Wigilią trafi do potrzebujących. W niedzielę 16 grudnia wolontariusze z Rytra pomogli zorganizować Wigilię środowiskową, która miała miejsce w szkolnej świetlicy. W najbliższym czasie klub wolontariusza weźmie również udział w finale Wielkiej Orkiestry świątecznej pomocy – o czym na pewno będziemy informować. Serdecznie zapraszamy już dziś. Zebrane pieniądze będą przeznaczone na cele związane z ochroną zdrowia.

Karolina Padula

CZY GROZI NAM ZAGŁA- DA?

W ciągu ostatniego ćwierćwiecza spaliliśmy tyle paliw kopalnych, ile w całej wcześniejszej historii ludzkości! Jeśli wyczerpiemy wszystkie zasoby surowców energetycznych, podzielimy los dinozaurów.

Na lekcji języka polskiego czytaliśmy artykuł Marcina Popkiewicza „Rewolucja energetyczna”. Autor porusza problem nadmiernego zużycia w większości nieodnawialnych surowców i zaśmiecania środowiska oraz coraz szybszego wymierania gatunków. Do głównych przyczyn tego zjawiska należy wzrost populacji, ekspansja terytorialna oraz postęp techniczny. Autor tekstu uważa, że ludzie nie są świadomi, do czego mogą doprowadzić przedstawione przez niego problemy. Jego zdaniem należy zwrócić uwagę na kierunek, w którym zmierzamy i sposób w jaki do tego doszło.

Nagle zaprzestanie korzystania z zasobów Ziemi jest niemożliwe, ale możemy ograniczyć je do minimum. Na początku ważne jest zrozumienie i świadomość zagrożeń, przed którymi stoimy. Musimy wiedzieć, z czym walczymy i co powinniśmy robić, dlatego szybko trzeba wprowadzić pewne zmiany, które będą pomagać, a nie szkodzić Ziemi.

© Can Stock Photo - csp7431585

CO MOŻESZ ZROBIĆ?

Zmieniając urządzenia elektryczne na bardziej energooszczędne, stawiamy już pierwszy krok w stronę zmian na lepsze. My, jako zwykli ludzie, możemy również zacząć dbać o planetę poprzez segregowanie śmieci. W taki sposób powinniśmy dążyć do stuprocentowej odnawialności. Miejmy nadzieję, że kiedyś wszystkie odpady będą poddawane recyklingowi, ale dopóki tak nie jest, możemy zakładać przydomowe kompostowniki. Ważne jest także ograniczenie kupowanej przez nas niepotrzebnie i w za dużej ilości żywności, która jest często wyrzucana, a zazwyczaj plastikowe opakowania, w których jest sprzedawana, nie sprzyjają ochronie środowiska. Podstawą jest niewyrzucanie śmieci poza miejsca do tego przeznaczone, do czego niestety nie wszyscy się stosują. Dlatego ważne jest organizowanie wśród dzieci i młodzieży akcji „Sprzątanie Świata”, która zwiększy ich świadomość ekologiczną. Następnym przykładem ochrony Ziemi jest noszenie ze sobą na zakupy własnej torby wielokrotnego użytku. Jeśli do tak prostej czynności zacznie stosować się chociaż kilka osób, to dla środowiska będzie miało to ogromne znaczenie.

OSZCZĘDZAJ!

Musimy również oszczędzać wodę oraz prąd. Prostymi, ale ważnymi czynnościami temu sprzyjającymi jest chociażby branie prysznica zamiast kąpieli w wannie oraz wyłączenie urządzeń elektrycznych, z których aktualnie nie korzystamy. Możemy również zwracać większą uwagę na kupowane przez nas produkty, wybierając te oznakowane symbolami, które świadczą o pozytywnym wpływie na

środowisko naturalne. Ważne jest również zrezygnowanie z produktów zawierających freony, takich jak odświeżacze powietrza, które wyniszczają warstwę ozonową, będącą dla nas ochroną przed szkodliwym i nadmiernym promieniowaniem UV. Korzystanie z ekologicznych środków transportu, takich jak rower, zmniejsza emisję spalin, a dla nas jest świetnym źródłem aktywności fizycznej. Za te niewielkie zmiany w naszym życiu nasza planeta - Ziemia będzie nam bardzo wdzięczna.

NADZIEJA

Autor tekstu ostrzega, że zasoby energetyczne nie są nieskończone. Ale jeśli będziemy żyć ekologicznie i zmienimy nasze nawyki, możemy przedłużyć ich żywotność. Jeśli miliardy ludzi za świecie zaczną dbać o naszą planetę, może uda się ją uratować przed całkowitym wyniszczeniem, którego przyczyną byłby konsumpcyjny styl życia i brak świadomości, jakie niesie to konsekwencje .

© Can Stock Photo

Odwiedziny

Dnia 18 grudnia odwiedziliśmy Konrada w jego domu. Jest to chłopiec dla którego zbieramy nakrętki. Konrad mimo swojej niepełnosprawności jest bardzo pogodnym i wesołym chłopcem.

Chodzi do klasy 4 szkoły podstawowej. Bardzo dobrze się uczy i ma dużo zainteresowań i pasji. Przebywanie w Jego towarzystwie sprawia dużo radości, gdyż Konrad bardzo ciekawie opowiada i jest dowcipny. W dniu kiedy Go odwiedziliśmy wygrał konkurs recytatorski w szkole i był z tego powodu bardzo dumny i szczęśliwy.

Mama Konrada podziękowała nam za zbiórkę nakrętek w naszej szkole dla Jej syna.

Mam nadzieję, że w ten sposób będziemy dalej pomagać Konradowi. Zachęcam do przyniesienia nakrętek w każdy wtorek przed lekcjami.
Opiekun LOP

Konrada

Spotkanie w sądzie

Dnia 5 grudnia 2018 roku o godz. 13.30 obie klasy ósme (a tydzień później również kl. 3 gimnazjum) pojechały do Sadu Rejonowego w Muszynie.

Przed wejściem do środka każdy z nas został przeszukany. Następnie pracownik sądu zaprowadził nas na salę rozpraw. Wchodząc mogliśmy zobaczyć ławę sędziego przy którym było tzw. krzesło kurulne. Po jednej stronie była ława dla oskarżonych, a po przeciwnej dla oskarżyciela oraz ława dla protokolanta. Przed ławą sędziowską znajdowało się miejsce w którym zeznają świadkowie. Większość z nas siedziała w ławach dla świadków, która była za pulpitem. Dowiedzieliśmy się jak ubiera się sędzia i co symbolizuje dany kolor żabotu, np. czerwony - prokurator, zielony - adwokat, fioletowy – sędzia. Pani prowadząca mówiła jakie prawa obowiązują w danej grupie wiekowej i jakie są rodzaje kar dla osób np. w naszym wieku . Po omówieniu praw odegraliśmy scenkę sądową. Kilka osób wcieliło się w role: sędziego , oskarżonego, oskarżyciela i świadków. Trudno było się do tego zabrać, ale wyszło naprawdę ciekawie. To była interesująca lekcja .

M. Łękawska kl. 8 b

Koło młodego przyrodnika

POZNAJEMY KRĘGOWCE POPRADZKIEGO PARK- KRAJOBRAZOWEGO PŁAZY

Gromada płazów liczy obecnie ok. 5000 gatunków, zaliczanych do trzech rzędów. W Polsce można spotkać przedstawicieli dwóch rzędów: ogoniastych

i bezogonowych. W Polsce mamy 5 gatunków płazów ogoniastych i 13 gatunków bezogonowych. W Popradzkim Parku Krajobrazowym możemy spotkać 5 gatunków płazów bezogonowych i wszystkie ogoniaste. Nauka badająca płazy i gady to **herpetologia**.

Płazy ogoniaste

Do płazów ogoniastych zaliczamy traszki : traszka grzebieniasta, zwyczajna, górską i karpacką. Największym i najpiękniejszym płazem ogoniastym jest salamandra plamista. W czasie godów płazy gromadzą się w zbiornikach wodnych aby złożyć skrzek. Traszki zawijają każde jajo osobno w specyficznie zagięte liście roślin zanurzonych w wodzie.

Traszka górską ma piękne niebieskawe ubarwienie grzbietu, brzuch jest pomarańczowożółty, bez plamek. Samica jest ubarwiona ubogo w stosunku do samca. Długość **salamandry plamistej** dochodzi do 23 cm . Ubarwienie zarówno samca jak i samicy jest odstrasżające, w czarne i żółte plamy. Gody odbywają się na lądzie a larwy rodzą się w górskich strumieniach.

Plazy bezogonowe

Reprezentują je kumaki górskie, ropucha szara i znacznie od niej rzadsza ropucha zielona oraz żaby: żaba trawna i rzekotka drzewna. Rzadkością

w parku są żaby moczarowe i dalmatyńskie.

Kumak górski jest jednym z najpiękniejszych płazów bezogo-

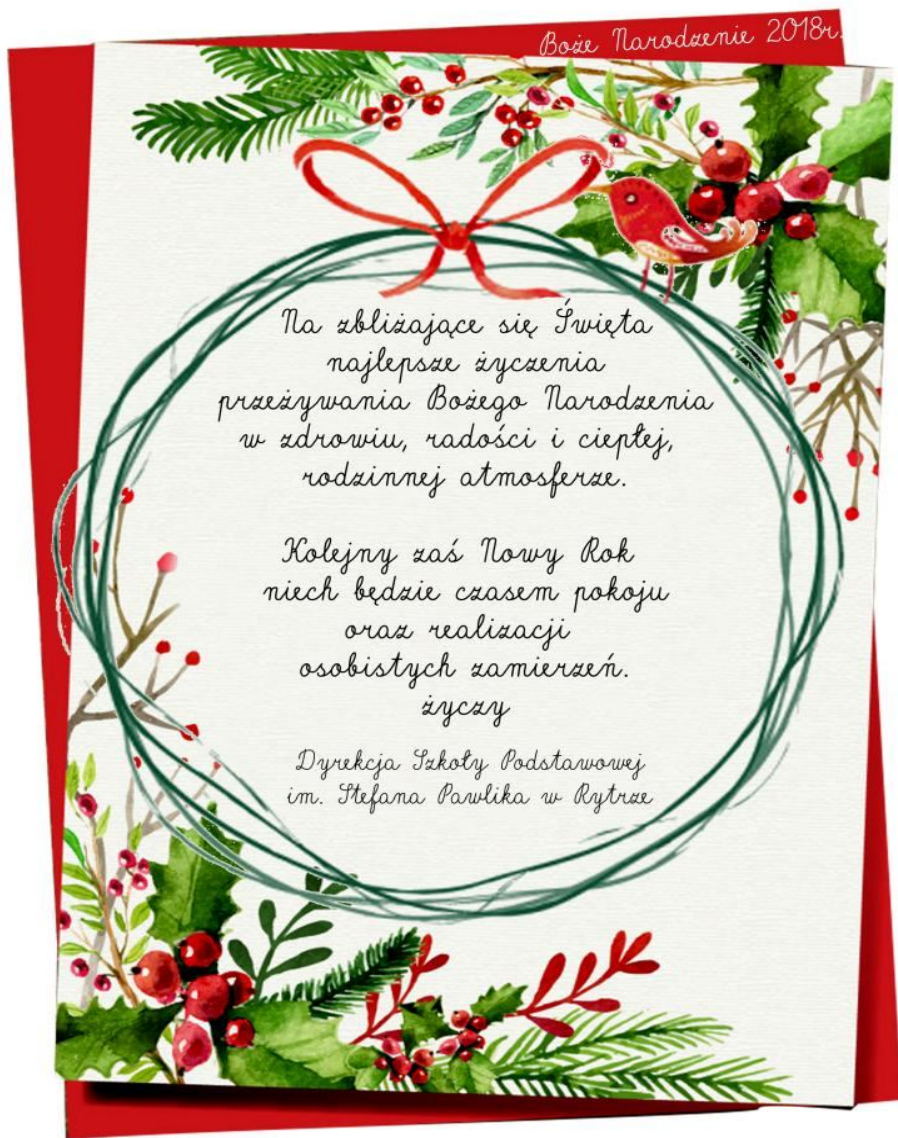

nowych. Grzbiet pokryty jest brodawkami a brzuch żółtymi plamkami. Skrzek jest składany w niewielkich pakietach i przyczepiany do roślin.

Rzekotka ma cechę, która nadaje temu gatunkowi nieco egzotyczny wygląd, końce palców zaopatrzone są w przyłgi, umożliwiające sprawne wspinanie się po drzewach. Samce wydają najdonioślejszy z głosów naszych płazów bezogonowych, słyszany nawet z odległości 1km .

Wszystkie płazy są pod ochroną .Są to zwierzęta zagrożone wyginięciem na skutek braku miejsc do rozrodu i ruchu samochodowego, który przecina drogi ich wędrówek .Cieszymy się , że większość płazów możemy spotkać w Rytrze.

Katarzyna Myśliwiec kl. VIIIb

Marcinkowe Wieści

W tym numerze min.:

- ⇒ 100 lecie Odzyskania Niepodległości
- ⇒ Pasowanie na czytelnika
- ⇒ Andrzejki
- ⇒ Wyjazdy do kina i teatru
- ⇒ Z życia harcerskiej drużyny
- ⇒ Rytrzuki w Sokole
- ⇒ Mikołajki
- ⇒ Betlejemskie Światelko Pokoju
- ⇒ Jaselka i Wigilia kl.I-III
- ⇒ Wiadomości sportowe
- ⇒ Szkolny wolontariat
- ⇒ Czy grozi nam zagłada
- ⇒ Spotkanie w sadzie
- ⇒ Koło Młodego Przyrodnika

Zespół redakcyjny: opiekunowie: mgr D.Łękawska, mgr M. Fołta, mgr B. Tokarczyk, mgr A. Kolbusz, mgr E. Komar,

Następny numer za dwa miesiące

